

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ДАЙДЖЕСТ
УКРАЇНЬСЬКОЇ ГЕЛЬСІНСЬКОЇ СПІЛКИ З ПРАВ ЛЮДИНИ (УГСПЛ)
ВИПУСК № 6(59), ПРОГРАМА USAID «ПРАВА ЛЮДИНИ В ДІЇ»**

Квітень 2020

ЗМІСТ

РЕАЛІЗОВАНІ В РАМКАХ ПРОГРАМИ ЗАХОДИ	2
МОНІТОРИНГ, АНАЛІТИКА ТА АДВОКАТУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	2
СТРАТЕГІЧНИЙ СУДОВИЙ ЗАХИСТ	5
БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА	6
ПРОСУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА НАВЧАННЯ В СФЕРІ ЇХ ЗАХИСТУ	8
ГОЛОВНІ НОВИНИ В СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ	10

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

РЕАЛІЗОВАНІ В РАМКАХ ПРОГРАМИ ЗАХОДИ

МОНІТОРИНГ, АНАЛІТИКА ТА АДВОКАТУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

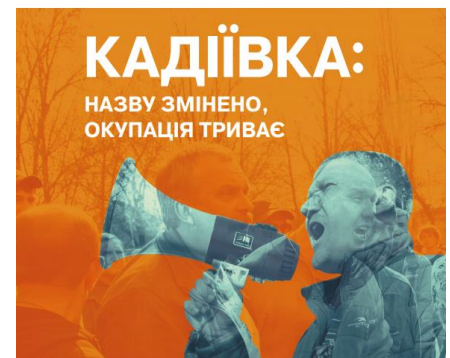
Міністерство освіти і науки об'єднало освітні центри «Крим-Україна» та «Донбас-Україна», спростивши вступ до українських вишів для молоді з тимчасово окупованих територій

Такий крок має забезпечити мешканцям тимчасово окупованих територій рівний доступ до вищої освіти. Зазначимо, що це важливе питання вже тривалий час адвокатується Українською Гельсінською спілкою з прав людини (УГСПЛ)/ Програмою USAID «Права людини в дії» у партнерстві з іншими громадськими. Вже під час вступної кампанії 2020 року абітурієнти з Криму та Донбасу можуть обирати з **77 вищих навчальних закладів** по всій Україні¹ лише за результатами іспитів, без складання ЗНО².

Віддаючи належне цьому рішення, ми закликаємо уряд усунути всю існуючу на сьогодні нерівність та дискримінацію в цій сфері, надавши молоді з Донбасу можливість навчатись за рахунок бюджету (20% від загальної кількості бюджетних місць) шляхом поширення на них Квоти-2, яка вже діє для мешканців Криму³.

Вшанування пам'яті жертв конфлікту – важливий елемент української моделі перехідного правосуддя, яка розробляється в рамках Програми USAID

- Центр документування порушень прав людини УГСПЛ презентував новий тематичний звіт про воєнні злочини Кремля – цього разу мова йде про події в окупованому містечку Кадіївка (колишній Стаханов) Луганської області. Звіт створено Програмою USAID в рамках підготовки серії звітів під загальною назвою «Історія одного міста», в яких наводяться хроніки подій в захоплених (в тому числі вже звільнених) населених пунктах Донбасу. Метою є документування цих трагічних подій для неупередженої історіографії збройного конфлікту, а також сприяння притягненню причетних до відповідальності в майбутньому⁴ та закладання підґрунтя для майбутнього примирення.

- Незаангажована меморіалізація всіх жертв конфлікту та встановлення істини є одними з фундаментальних принципів правосуддя перехідного періоду. Тож Центр документування

¹ Станом на 12 травня **цей перелік налічує вже 91 вищий навчальний заклад**, [посилання](#).

² Минулого року в переліку вишів для молоді з Донбасу було всього 19 навчальних закладів, що перемістилась на підконтрольну уряду територію та, головним чином, розташовані в Донецькій та Луганській областях.

³ Пропонуємо також [подивитись інтерв'ю](#) тимчасової виконувачки обов'язків міністра Любомири Мандзій, яка надала певні роз'яснення для абітурієнтів в окупації щодо особливостей цьогорічної вступної кампанії.

⁴ Також Центр документування розпочинає роботу над новим звітом, який буде присвячено місту Довжанськ (колишній Свердловськ) Луганської області, та запрошує свідків поділитися спогадами та долучитися до правдивого документування подій сучасної історії.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

УГСПЛ продовжує оприлюднювати статистику втрачених життів під час збройного конфлікту: так, нажаль, за останні три місяці на Донбасі [загинули 72 особи](#).

- Першою жертвою окупаційного режиму в Криму вважається Решат Аметов, жорстоко вбитий у 2014 році за його незгоду з окупацією. Цими днями хотілося б [вшанувати пам'ять](#) цієї відважної людини, розслідування обставин смерті якої все ще триває, у тому числі на рівні Європейського суду з прав людини, поки що без жодного вироку.

Звіт за результатами спільного моніторингу КПВВ «Каланчак» та «Чонгар»

Юрист Програми USAID «Права людини в дії» з Херсонської громадської приймальні УГСПЛ разом з партнерами презентував моніторинговий звіт, що базується на результатах спільного моніторингу контрольних пунктів в'їзду-виїзду від березня 2020 року з метою оцінки функціонування новостворених Центрів надання адміністративних послуг та сервісної зони.

Візит та звіт були підготовлені разом з Представництвом Президента України

в Автономній Республіці Крим, Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та громадською організацією «КРИМСОС».

Чи стало комфортніше громадянам перетинати адміністративну межу, можна дізнатись за [посиланням](#), де тезово представлені головні висновки моніторингового звіту.

Захист прав людини під час пандемії COVID-19 та пояснення додаткових загроз, які вона несе із собою

- Юристка-аналітикиня УГСПЛ/Програми USAID підготувала правовий аналіз заходів, вжитих урядом для боротьби з поширенням коронавірусної пандемії в Україні. [Деякі з них цілком зрозумілі, а от деякі дискусійні](#).
- Виконавчий директор УГСПЛ надав коментар щодо відповідальності, яка може загрожувати порушникам карантину, зокрема тим, хто прибуває з тимчасово окупованого півострова. [Публікація](#) також висвітлює статистику та заходи безпеки, що діють на КПВВ на Херсонщині.

Інші новини УГСПЛ у цьому напрямку:

- [Негайне та дієве перемир'я для боротьби з COVID-19](#): до цього громадянське суспільство [закликало](#) всі сторони конфлікту на сході України.
- Загальна ситуація з дотриманням прав людини в країні викликає занепокоєння, оскільки постійно вводяться нові заходи для боротьби з COVID-19, в той час як користь від деяких з них є сумнівною чи спірною. УГСПЛ закликає уряд утримуватись від невиправданих кроків та

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

поважати права людини, демократію і верховенство права під час пандемії, як це рекомендує Генеральна секретарка Ради Європи у [своєму зверненні](#) до урядів держав європейського континенту.

- УГСПЛ та інші організації громадянського суспільства [звернулись](#) до представників Європейського Союзу та урядів інших країн, що підтримують чи допомагають підтримувати санкції проти Кремля, із закликом відреагувати на можливе скасування санкцій проти Росії в контексті боротьби з коронавірусом. Пандемія спричиняє тяжкі наслідки, втім, це не повинно дозволити країні-агресору використовувати ситуацію задля уникнення відповідальності за власні протиправні дії.
- Неурядові правозахисні організації Європи, включаючи УГСПЛ, [звернулись](#) до Прем'єр-міністра Італії щодо присутності російських військових в Італії під час спалаху коронавірусу.

- Видання «Українська правда» [оприлюднила](#) спецпроект під назвою «Back in the USSR. Як змінюється Крим під російською окупацією». Варто зазначити, що в статті використовуються матеріали УГСПЛ, як, наприклад, з серії аналітичних оглядів [«Крим без правил»](#) та ін.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

СТРАТЕГІЧНИЙ СУДОВИЙ ЗАХИСТ

Метою програми USAID «Права людини в дії» в цьому напрямку є підтримка на національному і міжнародному рівнях стратегічних судових справ для захисту суспільних інтересів⁵, а також їх широке висвітлення серед професійної спільноти та громадськості. Загальна кількість стратегічних справ, які стосуються конфлікту та підтримані Центром стратегічних справ (ЦСС) УГСПЛ в рамках програми, складає 165.

Презентовано чат-бот для жінок, який складає заяви до суду для стягнення аліментів

Програма USAID рада повідомити про [запуск](#) чат-боту, яким опікується Центр стратегічних справ УГСПЛ. Його головною функцією є допомога жінкам – в першу чергу, з охоплених конфліктом регіонів, тимчасово окупованих територій, а також внутрішньо переміщеним – які не мають можливості особисто відвідати юриста, у стягненні аліментів через суд. Чат-бот працює на базі соціальних онлайн-платформ, таких як Telegram і Facebook, а також на сайті УГСПЛ. Ось [ту](#) наведено пояснення, як користуватись чат-ботом.

The screenshot shows the website of the Ukrainian Helsinki Human Rights Union. It features a navigation bar with links for 'Про нас', 'Наша робота', and 'Контакти захисту прав людей, вразливих до ВІЛ та ТБ'. The main content area is divided into 'Новини' (News) and 'Корисні поради' (Useful advice). The 'Новини' section includes articles about a woman's experience with transitional justice and a conference on discrimination against LGBT groups. The 'Корисні поради' section lists various legal topics such as 'Переселення та кримінал', 'АТО', 'Поліція та суди', 'Активізм (мирні збори, протести)', 'Люди з інвалідністю', 'Батьки, діти, сім'я', 'Вкладники банків', 'Права та пенсія', 'Житло та комуністи', and 'Допомога роман'. A 'Спецтема «Допомога роман»' is also highlighted. On the right, a chatbot interface is shown with a message in Ukrainian: 'Привіт! В цьому розділі Ви можете самостійно скласти заяву про стягнення аліментів на утримання однієї чи двох чи трьох дітей, від менш жінки. Крім того, в цьому розділі Ви зможете додати до основних позовних вимог про стягнення аліментів на дітей, вимоги про стягнення аліментів на мати дитини до досягнення дитиною 3-річного віку. В цьому розділі Ви не зможете скласти заяву про стягнення аліментів, якщо Ви чоловік. В цьому розділі Ви не зможете скласти заяву про стягнення аліментів на повнолітніх.' Below the chatbot is a text input field and buttons for sending and voice recording.

Крок за кроком справедливість перемагає у справах про вибухи на військових складах в Балаклії, Харківська область

Три роки тому вибухи забрали життя двох людей, знищили приватну власність і загалом спричинили багато стресу та шкоди місцевим жителям. З того часу юристи Програми USAID захищають інтереси постраждалих в суді, і ми раді повідомити, що чергова справа

⁵ Найпотужніший інструмент захисту прав людини; ведуться в інтересах громадянина чи групи громадян з метою досягнення системних змін в правовій сфері на благо суспільства та використовується з метою створення судової практики (прецедентів).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

завершилась перемогою. Верховний Суд [постановив](#) виплатити потерпілому 278 480 грн. компенсації матеріальних збитків та 20 000 грн. компенсації моральної шкоди.

Інші новини УГСПЛ у цьому напрямку:

Подання до Європейського суду з прав людини

- Надіслано заяву у справі підприємця, який продовжував діяльність після окупації частини Донбасу. Його двічі затримували представники т.з. «ДНР» та утримували в неволі за підозрою у «шпигунстві», вимагали залишити бізнес. Згодом на території т.з. «ДНР» до нього застосували т.з. «персональні санкції», заборонили в'їзд, а весь бізнес передали у безкоштовне користування іншій особі.
- Заявник був незаконно затриманий представниками т.з. «ДНР», які потім його передали співробітникам ФСБ Російської Федерації. Наразі відносно чоловіка російськими правоохоронними органами проводиться досудове розслідування за підозрою у «шпигунстві». Вже більше року його утримують в СІЗО м. Краснодар і кожні два місяці продовжують запобіжний захід у виді тримання під вартою. Йому забороняють зустрічі із близькими. У грудні 2019 р. російська правозахисна організація «Меморіал» визнала заявника політв'язнем.
- Були підготовлені доповнення до раніше поданої заяви щодо обставин незаконного утримання, поганого поводження та підготовлена нова заява до ЄСПЛ щодо порушення права на справедливий суд, заборони примусової праці, права власності, права на приватне життя. Все це пережила жінка, яку було засуджено т.з. «судом ДНР» до 11 років ув'язнення та у неволі вона провела майже два роки. У грудні 2019 р. в результаті взаємного звільнення утримуваних між Росією та Україною заявниця повернулася додому.
- Аналогічно попередній історії, юристи надають підтримку заявникові, який перебував в полоні т.з. «ДНР» два роки, де до нього застосовували силу під час допиту із вимогою отримання зізнавальних показань та залучали до примусових робіт. Врешті його було засуджено т.з. «судом ДНР» за «шпигунство» до 12 років позбавлення волі. Чоловіка було звільнено у грудні 2019 р. в результаті взаємного звільнення утримуваних РФ та України.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

[Мережа громадських приймалень УГСПЛ](#) продовжує надання безоплатної правової допомоги (в т.ч. у формі виїзних засідань у віддалених районах), проведення інформаційно-просвітницьких заходів в сфері прав людини, а також документування воєнних злочинів та порушень прав людини, пов'язаних з конфліктом. USAID в рамках програми «Права людини в дії» підтримує діяльність громадських приймалень (ГП) в містах [Торецьк](#), [Маріуполь](#), Краматорськ та [Покровськ](#) Донецької області, [Станиця Луганська](#), [Суми](#) та Дніпро, які надають допомогу постраждалому від конфлікту населенню, Київську [об'єднану приймальню](#) з питань Криму та Донбасу, а також спеціалізовану приймальню з кримських справ у Херсоні.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Підвищення обізнаності громадян з питань захисту їх прав та інші теми, дотичні до діяльності Програми USAID

- Що змінилося для ВПО у зв'язку з карантином – *деталі можна знайти [тут](#)*.
- [Інформація](#) щодо порядку отримання під час карантину послуг громадянами, які виявили намір отримати статус безробітного, яка також стосується й ВПО з певними для них нюансами.
- Новоспечена приймальня Станично-Луганського району вже активно проявляє себе на ниві інформування постраждалих від конфлікту громадян. Ось декілька прикладів на різні теми: (1) [порядок отримання](#) тимчасового житла ВПО, (2) [особливості позбавлення](#) батьківських прав батька-ВПО, (3) [пільги в сфері освіти](#) дітям, які зареєстровані як ВПО, (4) як ВПО «[позбавитись](#)» статусу фізичної особи-підприємця. Якщо у вас залишились чи виникли питання, пропонуємо звертатись до громадської приймальні за додатковими роз'ясненнями.
- Амністія та перехідне правосуддя – що до чого розповів [під час ефіру](#) юристів однієї з ГП.
- До сумської приймальні звертаються переселенці з питання подовження виплати щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання (в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг), адже заяви на отримання цієї соціальної допомоги повинні подаватися кожні 6 місяців. [Як діяти у ситуації карантинних обмежень?](#)

Ця ж приймальня також надає роз'яснення й на інші теми, пов'язані з захистом прав ВПО – [ось](#) щодо оформлення статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, а [ось](#) стосовно адресної допомоги ВПО під час карантину.

Правова допомога постраждалим від збройного конфлікту та окупації

- Громадська приймальня УГСПЛ [допомогла](#) самотній матері отримувати належну їй соціальну допомогу: через неправильний підрахунок самотня мати в Торезьку півроку не отримувала належні їй виплати, але суд врешті розв'язав питання.
- Юристка Дніпровської приймальні допомогла пенсіонерці-ВПО здобути перемогу у Верховному суді, який [зобов'язав державу](#) сплатити жінці компенсацію у розмірі 50 000 грн, оскільки її дім було знищено в результаті збройного конфлікту на Донбасі. Цієї суми, безумовно, недостатньо, проте юристи Програми USAID продовжують створювати судові прецеденти, таким чином закладаючи підґрунтя для формування повноцінного та справедливого механізму надання компенсацій у майбутньому.
- Ця ж юристка [виграла чергову справу](#) щодо призупинення виплати пенсії ВПО та поділилась своїми міркуваннями щодо причин виникнення проблеми з невиплаченими пенсіями в країні та систематичним невиконанням судових рішень Пенсійним фондом України.

Інфографіка щодо результатів роботи громадських приймалень

Програма USAID «Права людини в дії» продовжує звітувати про надану правову допомогу в постраждалому від конфлікту та окупації регіоні – пропонуємо данні за [березень 2020 року](#) із тематичним, регіональним та гендерним розподілом.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

ПРОСУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА НАВЧАННЯ В СФЕРІ ЇХ ЗАХИСТУ

УГСПЛ продовжує організацію навчальних заходів з прав людини, а також бере участь в розробці комплексної національної політики в галузі освіти у сфері прав людини. Ця діяльність здійснюється в рамках Всеукраїнської освітньої програми «[Розуміємо права людини](#)» (РПЛ)⁶, яка в даний час є єдиною неформальною системою освіти, що має матеріальну базу для своєї діяльності – Освітній дім прав людини в Чернігові (ОДПЛ-Чернігів).

Навчально-методичний посібник для шкіл нині доступний для завантаження

Програма USAID «Права людини в дії» [оприлюднила](#) посібник, за допомогою якого у школах може з'явитися спецкурс з міжнародного гуманітарного права.

[Посібник](#) здебільшого спрямований на самостійне дослідження, ставлення запитань та пошук відповідей, групову взаємодію у намаганні розібратись в тому, що таке МГП, яким є його вплив на безпосереднє життя людей, що живуть в ситуації триваючого збройного конфлікту.

Програма USAID спільно з Представництвом Президента в АР Крим проводить серію вебінарів для правників

Тематика вебінарів стосується правосуддя перехідного періоду та застосування норм міжнародного гуманітарного права під час збройного конфлікту та окупації:

- [Відкривав серію](#) вебінар пані Ірини Марчук з Університету Копенгагена, Данія, присвячений іноземному досвіду перехідного правосуддя та можливості його застосування в Україні.
- [Другий вебінар](#) провів пан Роман Мартиновський, ГО «Регіональний центр прав людини», який розповідав чим змішаний суд може допомогти у притягненні до відповідальності винних в порушенні прав людей, які сталися внаслідок і під час збройного конфлікту.
- [На третьому вебінарі](#) пан Антон Кориневич, Постійний представник Президента України в Криму, обговорював в аудиторію питання застосування МГП, поняття збройних конфліктів

⁶ Заснована в 2007 році, програма спрямована на інкорпорування цінностей та принципів прав людини в систему формальної освіти, а також розвиток неформальної освіти прав людини, таким чином сприяючи культивуванню культури прав людини, зміцненню поваги до верховенства права в Україні, сприянню міжкультурному порозумінню та принципам мирного вирішення конфліктів. Наразі РПЛ нараховує понад 3 500 випускників зі всієї України.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

та їх класифікацію, розповів чим відрізняється міжнародний збройний конфлікт від неміжнародного, а також визначив, що відбувається у Криму і на Донбасі з точки зору МГП.

- [Наступний вебінар](#), присвячений відновленню довіри до влади на деокупованих територіях, провела аналітикиня УГСПЛ/Програми пані Олена Семьоркіна.
- Про перехідне правосуддя в роботі правоохоронців розповів начальник управління Прокуратури АР Крим пан Євген Комаровський під час [п'ятого вебінару](#).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

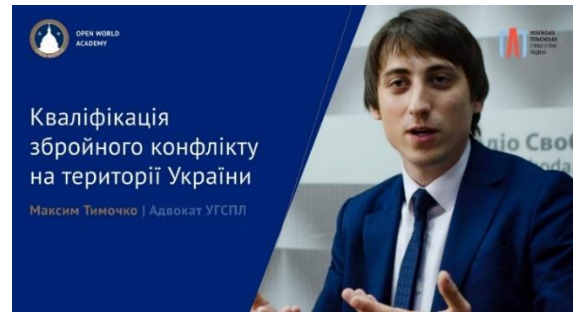
УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Дитинство в окупованому Криму: під час правозахисного фестивалю документального кіно порушуємо важливе питання відвертої пропаганди Кремля⁷

Координатор Програми з освітніх питань [виступила](#) під час дискусії «Дитинство в окупованому Криму: зі зброєю в руках та без права бути українцем» у межах правозахисної програми фестивалю Docudays UA. Політика РФ, спрямована на знищення національної ідентичності мешканців окупованої території, є абсолютно неприйнятною. Якщо резюмувати, питання щодо милітаризації освіти та деструктивного впливу на дітей треба піднімати на міжнародному рівні, Прокуратура АР Крим повинна відкрити відповідні карні справи, а Міністерству освіти України слід розгорнути адвокаційну кампанію, яка б роз'яснювала ситуацію для громадян України, що залишилися на тимчасово окупованій території.

Ще декілька дистанційних лекцій від експертів Програми USAID, які відбулись у квітні

- «Термінологія війни. Кваліфікація збройного конфлікту на території України» стала темою [першої лекції](#) новоствореної Open World Academy – освітнього майданчика, розробленого для поширення серед випускників програми найкращих українських та американських практик, а також знань з різних сфер суспільного життя.
- [Відбулася](#) лекція з питань міжнародно-правових засад перехідного правосуддя для співробітників Представництва Президента в АР Крим.

ГОЛОВНІ НОВИНИ В СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Верховна Рада знову закликає міжнародну спільноту засудити агресію Кремля проти України та окупацію її територій

Парламентарі прийняли Постанову про звернення до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження триваючої збройної агресії РФ проти України. Цього разу до звернення додали нові аспекти, серед яких милітаризація Криму, військові аспекти окупації, спроби РФ розмістити ядерну зброю в Криму, порушення правил міжнародного торговельного мореплавства тощо. [Посилання 1 та 2.](#)

⁷ Що наразі проводиться в онлайн режимі.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Відбулось взаємне звільнення утримуваними особами між Україною та підконтрольними Кремлю незаконними збройними формуваннями на Донбасі

Після незаконного тримання під вартою було звільнено 20 громадян України – їх імена можна знайти на [сайті Президента](#)⁸.

Фігурант «справи Хізб ут-Тахрір" Сайфуллаєв вийшов з російської в'язниці

Ферат Сайфуллаєв повернувся в Крим, відсидівши при цьому повний п'ятирічний «термін» за ґратами – [посилання російською](#).

До відома: презентовано новий сайт lawfare.gov.ua

Цей [сайт](#) допоможе зорієнтуватись в численних позовах України проти РФ як держави-агресора, що розглядаються різними міжнародними судами. Сайт підтримується Міністерством юстиції України і був [запущений](#) зовсім недавно.

Заява прес-секретаря ЄС щодо указу Росії про власність на землю в Криму

«Європейський Союз не визнає незаконну анексію Кримського півострова Росією, яка є очевидним порушенням міжнародного права. Тому Європейський Союз також не визнає цього указу, який є черговою спробою насильницької інтеграції незаконно анексованого півострова до складу Росії», [йдеться в заяві](#)⁹ (посилання англійською).

⁸ За ґратами в Криму та Росії ще залишається чимало політичних в'язнів, і процес їх визволення є досить повільним; з огляду на це активісти [запустили флешмоб](#) #ПоговорітьЗНами, закликаючи Президента Зеленського активізувати процес та підтримувати постійний діалог з сім'ями в'язнів.

⁹ [Тут](#) можна ознайомитись з коментарем Постійного Представника Президента України в Криму; нагадаємо також, що експерти Програми USAID [раніше підготували](#) юридичний аналіз даного указу.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Цей дайджест було розроблено завдяки щедрій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках програми «Права людини в дії», яка виконується Українською Гельсінською спілкою з прав людини. Зміст публікації не обов'язково відображає погляди USAID/Уряду США.

У світі, USAID є однією з провідних установ у сфері розвитку, яка виконує роль каталізатора цих процесів та допомагає досягати позитивних результатів. Діяльність USAID є проявом доброчинності американського народу, а також підтримує просування країн-отримувачів допомоги до самостійності та стійкості та сприяє забезпеченню національної безпеки та економічного добробуту США. Партнерські стосунки з Україною USAID підтримує з 1992 року; за цей час, загальна вартість допомоги, наданої Україні з боку Агентства, склала понад 3 млрд. доларів США. До поточних стратегічних пріоритетів діяльності USAID в Україні належать зміцнення демократії та механізмів досконалого врядування, сприяння економічному розвитку та енергетичній безпеці, вдосконалення систем охорони здоров'я та пом'якшення наслідків конфлікту у східних регіонах. Для того, щоб отримати додаткову інформацію про діяльність USAID, просимо Вас звертатися до Відділу зв'язків з громадськістю Місії USAID в Україні за тел. (+38 044) 521-57-53. Також пропонуємо завітати на наш вебсайт: <http://www.usaid.gov/ukraine>, або на сторінку у Фейсбук: <https://www.facebook.com/USAIDUkraine>.

Програма USAID «Права людини в дії», контактна інформація:

Українська Гельсінська спілка з прав людини

вул. Фролівська, 3/34, Київ, Україна

тел.: +38 044 485 17 92, факс: +38 044 425 99 24

Електронна пошта: t.tsymbrivskyy@helsinki.org.ua, веб-сайт: <http://helsinki.org.ua/>